T001 A HÀM I 27-Kinh Thiện Sanh

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

329 KINH THIỆN SINH – TRƯỜNG A HÀM I

16. KINH THIEÄN SINH1

Toâi nghe nhö vaày. Moät thôøi Phaät ôû taïi nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh La-duyeät-kyø2 cuøng vôùi chuùng Ñaïi Tyø-kheo moät ngaøn hai traêm naêm möôi ngöôøi. Baáy giôø, vaøo luùc thích hôïp3 Ñöùc Theá Toân khoaùc y caàm baùt vaøo thaønh khaát thöïc. Luùc baáy giôø taïi thaønh La-duyeät-kyø coù con trai cuûa tröôûng giaû teân laø Thieän Sinh4, vaøo buoåi saùng sôùm, ra khoûi thaønh, ñi ñeán khu vöôøn coâng coäng5 sau khi vöøa taém goäi xong, caû mình coøn öôùt, höôùng ñeán caùc phöông Ñoâng, Taây, Nam, Baéc, Treân, Döôùi maø laïy khaép caû. Ñöùc Theá Toân thaáy Thieän Sinh, con trai nhaø tröôûng giaû, sau khi ñi ñeán khu vöôøn coâng coäng, vöøa taém xong, caû thaân mình coøn öôùt suõng, beøn ñeán gaàn vaø hoûi: “Vì sao, vaøo buoåi saùng sôùm, ra khoûi thaønh, ñi ñeán khu vöôøn coâng coäng, vôùi caû ngöôøi coøn öôùt ñaãm, maø ngöôi laïi laïy caùc phöông nhö theá?” Thieän Sinh baïch Phaät: “Khi cha toâi saép cheát coù daën, “Neáu con muoán laïy, tröôùc heát haõy laïy caùc phöông Ñoâng, Taây, Nam, Baéc, Treân vaø Döôùi”. Toâi vaâng lôøi cha daïy khoâng daùm choáng traùi, neân sau khi taém goäi xong, chaép tay höôùng

1. Paøli; D.31. Siígaølovaøda. Bieät dòch, Thi-ca-la-vieät Luïc Phöông Leã Baùi kinh (Ñaïi I, No.16); Thieän Sinh Töû kinh (Ñaïi I, No.17); Trung A-haøm (Ñaïi I, No.26,135). 2. No.16: Vöông xaù quoác Keâ sôn ; No.26, 135: Vöông xaù thaønh, Nhieâu haø moâ laâm ; Paøli: Raøjagaha, Veôuvana; Kalandaka-nivapa. 3. Haùn: thôøi ñaùo ; Paøli: pubbansamamayam: vaøo buoåi sôùm. 4. Paøli: Singalakam gahapatiputtam, con trai gia chuû teân laø Singalaka; No.16: Tröôûng giaû töû danh Thi-ca-la-vieät ; No.17: cö só Thieän Sinh (teân ngöôøi cha); No.26, 135: Thieän Sinh cö só töû . 5. Haùn: vieân du quaùn .

maët veà phöông Ñoâng maø leã phöông Ñoâng tröôùc roài tieáp leã khaép caùc phöông Taây, Nam, Baéc, Treân, Döôùi.” Phaät baûo Thieän Sinh: “Naøy con trai tröôûng giaû! Quaû coù caùi teân caùc phöông ñoù chöù khoâng phaûi khoâng. Nhöng trong phaùp cuûa baäc Hieàn thaùnh cuûa ta chaúng phaûi leã saùu phöông nhö theá laø cung kính ñaâu.” Thieän Sinh thöa: “Cuùi xin Ñöùc Theá Toân thöông daïy cho con caùch leã saùu phöông theo phaùp cuûa Hieàn thaùnh.” Phaät baûo con trai tröôûng giaû: “Haõy laéng nghe, haõy suy ngaãm kyõ, Ta seõ noùi cho ngöôi nghe.” Thieän Sinh ñaùp: “Thöa vaâng. Con raát muoán nghe.” Phaät baûo Thieän Sinh: “Neáu tröôûng giaû hay con tröôûng giaû naøo bieát traùnh boán nghieäp keát6 khoâng laøm aùc theo boán tröôøng hôïp7 vaø bieát roõ saùu nghieäp hao toån taøi saûn8. “Nhö theá, naøy Thieän Sinh9 neáu tröôûng giaû hay con trai tröôûng giaû naøo traùnh ñöôïc boán vieäc aùc laø leã kính saùu phöông; thì ñôøi naøy toát ñeïp vaø caû ñôøi sau cuõng ñöôïc quaû baùo toát ñeïp; ñôøi naøy coù caên cô vaø ñôøi sau coù caên cô10;

trong hieän taïi ñöôïc ngöôøi trí ngôïi khen, ñöôïc quaû baäc nhaát11, sau khi cheát ñöôïc sanh leân trôøi, coõi thieän.

6. Paøli: cattaøro kammakilesaø: boán söï oâ nhieãm cuûa nghieäp, hay boán nghieäp phieàn naõo hay boán phieàn naõo cuûa nghieäp; No.26, 135: töù chuûng nghieäp töù chuûng ueá . 7. Haùn: ö töù xöù ; Paøli: catuøhi ca òhaønehi: vôùi boán tröôøng hôïp; No.17: töù dieän caáu aùc chi haønh . 8. Haùn: luïc toån taøi nghieäp ; Paøli: cha bhogaønam apaøyamukhaøni; No. 16: luïc söï tieàn taøi nhaät hao giaûm ; No.17: luïc hoaïn tieâu taøi nhaäp aùc ñaïo ; No.26, 135: luïc phi ñaïo. 9. Haùn: thò vò thieän sinh … 10. Paøli: ubholokavijayaøya…. tassa ayaóceva loko aøraddho hoti paroca loko: thaéng lôïi caû hai ñôøi, ngöôøi aáy thu hoaïch lôïi ích trong ñôøi naøy vaø ñôøi sau. 11. Haùn: hoaïch theá nhaát quaû . Caùc baûn Toáng, Nguyeân, Minh ñeàu in: Tam thaäp nhaát quaû (?)

331 KINH THIỆN SINH – TRƯỜNG A HÀM I

“Naøy Thieän Sinh, neân bieát, haønh boán keát12 laø: Saùt sinh, troäm caép, daâm duïc13, voïng ngöõ.

“Theá naøo laø boán tröôøng hôïp aùc? Ñoù laø: tham duïc, saân haän, sôï haõi, ngu si. Ai laøm nhöõng vieäc aùc theo boán tröôøng hôïp ñoù seõ bò hao toån. Noùi nhö vaäy xong,

Phaät laïi noùi baøi tuïng:

Ai laøm theo boán phaùp,

Tham, saân, sôï haõi, si,

Thì danh döï maát daàn,

Nhö traêng veà cuoái thaùng.

“Naøy Thieän Sinh, ngöôøi naøo khoâng laøm aùc theo boán tröôøng hôïp thì söï ích lôïi ngaøy caøng taêng theâm:

Ngöôøi naøo khoâng laøm aùc,

Do tham, haän, sôï, si,

Thì danh döï caøng theâm,

Nhö traêng höôùng veà raèm.

“Naøy Thieän Sinh, saùu nghieäp toån taøi laø:

“1 Ñam meâ röôïu cheø.

“2. Côø baïc.

“3. Phoùng ñaõng14.

“4. Ñam meâ kyõ nhaïc.

“5. Keát baïn ngöôøi aùc

“6. Bieáng löôøi.15

“Naøy Thieän Sinh, neáu tröôûng giaû hay con trai tröôûng giaû bieát roõ boán keát haønh16, khoâng laøm aùc theo boán tröôøng hôïp, laïi bieát saùu nghieäp

12. Haùn: haønh töù keát ; Paøli: cattaøro kammakilesaø paøhinaø honti: ñoaïn tröø boán nghieäp keát. 13. Paøli: kaømesumicchaøcaøro, duïc taø haïnh hay taø daâm; No.16: baát aùi tha nhaân phuï nöõ ; No.17: taø daâm. 14. Paøli: vikaølavisikhaøcariyaønuyogo: rong chôi ñöôøng phoá phi thôøi; No.26. 135: phi thôøi haønh caàu taøi vaät . 15. Saùu nghieäp toån taøi, caùc baûn ñaïi khaùi töông ñoàng; No.16 hôi khaùc: 1. Öa uoáng röôïu; 2. Öa côø baïc; 3. Öa nguû sôùm daäy treã; 4. Öa môøi khaùch vaø cuõng khieán ngöôøi khaùc môøi; 5. Giao du baïn xaáu; 6. Kieâu maïn khinh ngöôøi. 16. Töù keát haønh ; xem cht.1 vaø 7.

toån taøi, aáy laø, naøy Thieän Sinh, traùnh ñöôïc boán tröôøng hôïp laø cuùng döôøng saùu phöông, thì ñôøi naøy toát ñeïp, ñôøi sau toát ñeïp; ñôøi naøy caên cô vaø ñôøi sau caên cô; trong hieän taïi ñöôïc ngöôøi trí ngôïi khen, ñöôïc quaû baùo baäc nhaát; sau khi cheát ñöôïc sanh leân trôøi, coõi thieän. “Laïi nöõa, naøy Thieän Sinh, neân bieát, uoáng röôïu coù saùu ñieàu loãi: “1. Hao taøi. “2. Sanh beänh. “3. Ñaáu tranh. “4. Tieáng xaáu ñoàn khaép. “5. Boäc phaùt noùng giaän. “6. Tueä giaûm daàn. “Naøy Thieän Sinh, neáu tröôûng giaû hay con trai tröôûng giaû aáy uoáng röôïu khoâng thoâi thì nghieäp gia saûn ngaøy moãi tieâu taùn. “Naøy Thieän Sinh, côø baïc coù saùu ñieàu tai haïi: “1. Taøi saûn ngaøy moät hao huït. “2. Thaéng thì gaây thuø oaùn. “3. Bò keû trí cheâ. “4. Moïi ngöôøi khoâng kính neã tin caäy. “5. Bò xa laùnh; vaø saùu, sanh taâm troäm caép. “Thieän Sinh, neáu tröôûng giaû hay con trai tröôûng giaû meâ ñaùnh baïc maõi thì gia saûn ngaøy moãi tieâu taùn. “Naøy Thieän Sinh, phoùng ñaõng coù saùu loãi: “1. Khoâng töï phoøng hoä mình. “2. Khoâng phoøng hoä ñöôïc taøi saûn vaø haøng hoùa. “3. Khoâng phoøng hoä ñöôïc con chaùu. “4. Thöôøng hay bò sôï haõi. “5. Bò nhöõng ñieàu khoán khoå raøng buoäc xaùc thaân. “6. Öa sinh ñieàu doái traù. “Ñoù laø saùu ñieàu loãi. Neáu tröôûng giaû hay con trai tröôûng giaû phoùng ñaõng maõi khoâng thoâi thì gia saûn ngaøy moãi tieâu taùn. “Naøy Thieän Sinh, say meâ kyõ nhaïc coù saùu loãi: “1. Tìm ñeán choã ca haùt. “2. Tìm ñeán choã muùa nhaûy. “3. Tìm ñeán choã ñaøn ñòch.

 “4. Tìm ñeán choã taáu linh tay. “5. Tìm ñeán choã coù aâm thanh vi dieäu. “6. Tìm ñeán choã ñaùnh troáng.17 “Ñoù laø saùu tai haïi cuûa kyõ nhaïc. Neáu tröôûng giaû hoaëc con trai tröôûng giaû say meâ kyõ nhaïc maõi khoâng thoâi thì gia saûn ngaøy moãi tieâu taùn. “Naøy Thieän Sinh, giao du vôùi baïn xaáu coù saùu loãi: “1. Tìm caùch löøa doái. “2. Öa choã thaäm kín. “3. Duï doã nhaø ngöôøi khaùc. “4. Möu ñoà chieám ñoaït taøi saûn cuûa ngöôøi khaùc. “5. Xoay taøi lôïi veà mình. “6. Öa phanh phui loãi ngöôøi. “Ñoù laø saùu tai haïi veà baïn xaáu. Neáu tröôûng giaû hay con trai tröôûng giaû laøm baïn vôùi keû aùc maõi thì gia saûn moãi ngaøy moãi tieâu taùn. “Naøy Thieän Sinh, löôøi bieáng coù saùu loãi: “1. Khi giaøu sang khoâng chòu laøm vieäc. “2. Khi ngheøo khoâng chòu sieâng naêng. “3. Luùc laïnh khoâng chòu sieâng naêng. “4. Luùc noùng khoâng chòu sieâng naêng. “5. Luùc saùng trôøi khoâng chòu sieâng naêng. “6. Luùc toái trôøi khoâng chòu sieâng naêng. “Ñoù laø saùu ñieàu tai haïi cuûa söï löôøi bieáng. Neáu tröôûng giaû hay con tröôûng giaû löôøi bieáng maõi, thì gia saûn moãi ngaøy moãi tieâu taùn.” Noùi nhö vaäy xong, Phaät laøm baøi tuïng: Ngöôøi meâ say röôïu cheø, Laïi coù beø baïn röôïu,

Taøi saûn ñaõ tích luõy, Lieàn theo mình tieâu tan; Uoáng röôïu khoâng tieát ñoä;

17. Haùn: ca, vuõ, caàm saét (Paøli: vaødita: taáu nhaïc), ba noäi taûo (Paøli: paønissara?), ña-la-baøn (Paøli: saravant?), thuû-ha-na (Paøli? So saùnh: kumbhathunanti); No.26, 135: 1. Hyû vaên ca ; 2. Hyû kieán vuõ ; 3. Hyû vaõng taùc nhaïc ; 4. Hyû kieán loäng linh ; 5. Hyû phaùch löôõng thuû ; 6. Hyû ñaïi tuï hoäi .

Thöôøng öa ca, muùa, nhaûy,
Ngaøy rong chôi nhaø ngöôøi,
Nhaân theá töï ñoïa laïc.
Theo baïn aùc khoâng söûa;
Phæ baùng ra nhaø ngöôøi.
Taø kieán bò ngöôøi cheâ;
Laøm xaáu bò ngöôøi truaát.
Côø baïc, ñaém ngoaïi saéc;
Chæ baøn vieäc hôn thua.
Baïn aùc khoâng söûa ñoåi,
Laøm xaáu bò ngöôøi truaát.
Bò röôïu laøm hoang meâ;
Ngheøo khoù khoâng töï lieäu;
Tieâu xaøi chaúng tieác cuûa;
Phaù nhaø gaây tai öông;
Ñaùnh baïc, xuùm uoáng röôïu;
Leùn luùt vôï con ngöôøi.
Taäp quen neát bæ oåi;
Nhö traêng veà cuoái thaùng.
Gaây aùc phaûi chòu aùc.
Chung laøm cuøng baïn aùc;
Ñôøi naøy vaø ñôøi sau,
Roát khoâng ñaït ñöôïc gì.
Ngaøy thôøi öa nguû nghæ,
Ñeâm thöùc nhöõng mô töôûng,
Meâ toái khoâng baïn laønh;
Chaúng gaây noåi gia vuï.
Saùng chieàu chaúng laøm vieäc;
Laïnh, noùng laïi bieáng löôøi.
Laøm vieäc khoâng suy xeùt;
Trôû laïi uoång coâng toi.
Neáu khoâng keå laïnh noùng,
Saùng chieàu sieâng coâng vieäc,

Söï nghieäp chi chaúng thaønh;
Suoát ñôøi khoûi aâu lo.
Phaät baûo Thieän Sinh:
“Coù boán haïng keû thuø maø nhö ngöôøi thaân, ngöôi neân bieát. Boán keû
335 KINH THIỆN SINH – TRƯỜNG A HÀM I aáy laø nhöõng ai?
“1. Haïng uùy phuïc.
“2. Haïng myõ ngoân.
“3. Haïng kính thuaän.
“4. Haïng aùc höõu18.
“Haïng uùy phuïc thì thöôøng hay laøm boán vieäc:
“1. Cho tröôùc ñoaït laïi sau.
“2. Cho ít mong traû nhieàu.
“3. Vì sôï göôïng laøm thaân.
“4. Vì lôïi göôïng laøm thaân.
“Haïng myõ ngoân thì thöôøng hay laøm boán vieäc:
“1. Laønh döõ ñeàu chieàu theo.
“2. Gaëp hoaïn naïn thì xa laùnh.
“3. Ngaên caûn nhöõng ñieàu hay.
“4. Thaáy gaëp nguy tìm caùch ñun ñaåy.
“Haïng kính thuaän thì thöôøng laøm boán vieäc:
“1. Vieäc tröôùc doái traù.
“2. Vieäc sau doái traù.
“3. Vieäc hieän doái traù.
“4. Thaáy coù moät chuùt loãi nhoû ñaõ voäi traùch phaït.
“Haïng baïn aùc thì thöôøng laøm boán vieäc: moät, baïn luùc uoáng röôïu; hai, baïn luùc ñaùnh baïc; ba, baïn luùc daâm daät; boán baïn luùc ca vuõ.”
Ñöùc Theá Toân noùi nhö vaäy roài, beøn laøm moät baøi tuïng:
UÙy phuïc, göôïng laøm thaân;
Haïng myõ ngoân cuõng theá.
Kính thuaän, thaân nhöng doái.
AÙc höõu laø aùc thaân.
Baïn theá chôù tin caäy,
Ngöôøi trí neân bieát roõ.
Neân gaáp ruùt lìa xa
18. No.16: aùc tri thöùc coù boán: trong loøng thuø oaùn, ngoaøi göôïng laøm baïn; tröôùc maët noùi toát sau löng noùi xaáu; gaëp luùc ngöôøi hoaïn naïn tröôùc maët ra veû buoàn nhöng sau löng thích thuù; ngoaøi maët nhö thaân haäu trong loøng tính chuyeän möu oaùn.

Nhö traùnh con ñöôøng hieåm.

Phaät laïi baûo Thieän Sinh:

“Coù boán haïng ngöôøi thaân ñaùng thaân vì thöôøng ñem laïi lôïi ích vaø che chôû. Nhöõng gì laø boán?

“1. Ngaên laøm vieäc quaáy.

“2. Thöông yeâu.

“3. Giuùp ñôõ.

“4. Ñoàng söï.

“Ñoù laø boán haïng ngöôøi thaân ñaùng thaân caän.

“Naøy Thieän Sinh, haïng ngaên quaáy thì thöôøng laøm boán vieäc ñem laïi nhieàu lôïi ích vaø hay che chôû:

“1. Thaáy ngöôøi laøm aùc thì hay ngaên caûn.

“2. Chæ baøy ñieàu chaùnh tröïc.

“3. Coù loøng thöông töôûng.

“4. Chæ ñöôøng sinh Thieân19.

“Ñoù laø boán tröôøng hôïp ngaên caûn vieäc quaáy ñem laïi nhieàu lôïi ích vaø hay che chôû.

“Haïng thöông yeâu thì thöôøng laøm boán vieäc:

“1. Möøng khi mình ñöôïc lôïi.

“2. Lo khi mình gaëp haïi.

“3. Ngôïi khen ñöùc toát mình.

“4. Thaáy mình noùi aùc thì tìm caùch ngaên caûn.

“Ñoù laø boán ñieàu thöông yeâu ñem laïi nhieàu lôïi ích vaø hay che chôû.

“Haïng giuùp ñôõ coù boán vieäc. Nhöõng gì laø boán? Ñoù laø:

“1. Che chôû mình khoûi buoâng lung.

“2. Che chôû mình khoûi hao taøi vì buoâng lung.

“3. Che chôû mình khoûi sôï haõi.

“4. Khuyeân baûo mình trong choã vaéng ngöôøi.

“Haïng ñoàng söï thì thöôøng laøm boán vieäc:

“1. Khoâng tieác thaân maïng vôùi baïn.

19. Haùn; thò nhaân thieân loä . Caùc baûn Nguyeân, Minh: thò nhaân ñaïi loä ; Paøli: saggassa maggam acikkhati: chæ cho con ñöôøng leân trôøi.

337 KINH THIỆN SINH – TRƯỜNG A HÀM I

“2. Khoâng tieác cuûa caûi vôùi baïn.

“3. Cöùu giuùp baïn khoûi sôï haõi.

“4. Khuyeân baûo baïn luùc ôû choã vaéng ngöôøi.”

Noùi nhö vaäy xong, Ñöùc Theá Toân laïi noùi baøi tuïng:

Baïn ngaên ngöøa ñieàu quaáy,

Baïn töø maãn thöông yeâu,

Baïn laøm lôïi ích baïn,

Baïn ñoàng söï vôùi baïn.
Ñoù boán haïng ñaùng thaân,
Ngöôøi trí ñaùng thaân caän;
Thaân hôn ngöôøi thaân khaùc,
Nhö meï hieàn thaân con.
Muoán thaân ngöôøi ñaùng thaân;
Haõy thaân baïn kieân coá.
Ngöôøi baïn ñuû giôùi haïnh,
Nhö löûa saùng soi ngöôøi.
Phaät laïi baûo Thieän Sinh:
“Ngöôi neân bieát yù nghóa saùu phöông. Saùu phöông laø gì?
“1. Phöông Ñoâng laø cha meï.
“2. Phöông Nam laø sö tröôûng.
“3. Phöông Taây laø theâ thieáp.
“4. Phöông Baéc laø baïn beø thaân thích20.
“5. Phöông Treân laø caùc baäc Tröôûng thöôïng, Sa-moân, Baø-la-moân.
“6. Phöông Döôùi laø toâi tôù.
“Naøy Thieän Sinh, keû laøm con phaûi kính thuaän cha meï vôùi naêm ñieàu. Nhöõng gì laø naêm?
“1. Cung phuïng khoâng ñeå thieáu thoán.
“2. Muoán laøm gì thöa cha meï bieát.
“3. Khoâng traùi ñieàu cha meï laøm.
“4. Khoâng traùi ñieàu cha meï daïy.
“5. Khoâng caûn chaùnh nghieäp maø cha meï laøm.
“Keû laøm cha meï phaûi laáy naêm ñieàu naøy chaêm soùc con caùi:
“1. Ngaên con ñöøng ñeå laøm aùc.
20. Haùn: thaân ñaûng . Ñoaïn döôùi noùi laø thaân toäc.

“2. Chæ baøy nhöõng ñieàu ngay laønh. “3. Thöông yeâu ñeán taän xöông tuûy. “4. Choïn nôi hoân phoái toát ñeïp. “5. Tuøy thôøi cung caáp ñoà caàn duøng. “Naøy Thieän Sinh, keû laøm con kính thuaän vaø cung phuïng cha meï theá thì phöông aáy ñöôïc an oån khoâng coù ñieàu lo sôï. “Ñeä töû cung phuïng sö tröôûng coù naêm vieäc: “1. Haàu haï cung caáp ñieàu caàn. “2. Kính leã cuùng döôøng. “3. Toân troïng quùi meán. “4. Thaày coù daïy baûo ñieàu gì khoâng traùi nghòch. “5. Thaày coù daïy baûo ñieàu gì nhôù kyõ khoâng queân. Keû laøm ñeä töû caàn phaûi thôø kính sö tröôûng vôùi naêm ñieàu aáy. “Thaày cuõng coù naêm ñieàu ñeå saên soùc ñeä töû: “1. Daïy doã coù phöông phaùp. “2. Daïy nhöõng ñieàu chöa bieát. “3. Giaûi nghóa raønh roõ nhöõng ñieàu troø hoûi. “4. Chæ cho nhöõng baïn laønh. “5. Daïy heát nhöõng ñieàu mình bieát khoâng laãn tieác. “Naøy Thieän Sinh, neáu ñeä töû kính thuaän, cung kính sö tröôûng, thì phöông aáy ñöôïc an oån khoâng coù ñieàu lo sôï. “Naøy Thieän Sinh, choàng cuõng phaûi coù naêm ñieàu ñoái vôùi vôï: “1. Laáy leã ñoái ñaõi

nhau. “2. Oai nghieâm khoâng nghieät. “3. Cho aên maëc phaûi thôøi. “4. Cho trang söùc phaûi thôøi. “5. Phoù thaùc vieäc nhaø. “Naøy Thieän Sinh, choàng ñoái ñaõi vôï coù naêm ñieàu, vôï cuõng phaûi laáy naêm vieäc cung kính ñoái vôùi choàng21. Nhöõng gì laø naêm? “1. Daäy tröôùc. “2. Ngoài sau. “3. Noùi lôøi hoøa nhaõ.

21. No.26, 135: Vôï kính thuaän choàng theo möôøi ba ñieàu.

339 KINH THIỆN SINH – TRƯỜNG A HÀM I

“4. Kính nhöôøng tuøy thuaän.

“5. Ñoùn tröôùc yù choàng.

“Naøy Thieän Sinh, aáy laø vôï ñoái vôùi choàng cung kính ñoái ñaõi nhau, nhö theá thì phöông aáy ñöôïc an oån khoâng ñieàu gì lo sôï.

“Naøy Thieän Sinh, ngöôøi ta phaûi laáy naêm ñieàu thaân kính ñoái vôùi baø con22:

“1. Chu caáp.

“2. Noùi lôøi hieàn hoøa.

“3. Giuùp ñaït muïc ñích.

“4. Ñoàng lôïi23.

“5. Khoâng khi doái.

“Baø con cuõng phaûi laáy naêm ñieàu ñoái laïi:

“1. Che chôû cho mình khoûi buoâng lung.

“2. Che chôû cho mình khoûøi hao taøi vì buoâng lung.

“3. Che chôû khoûi söï sôï haõi.

“4. Khuyeân raên nhau luùc ôû choã vaéng ngöôøi.

“5. Thöôøng ngôïi khen nhau.

“Naøy Thieän Sinh! Ngöôøi bieát thaân kính baø con nhö vaäy thì phöông aáy ñöôïc yeân oån khoâng ñieàu chi lo sôï.

“Naøy Thieän Sinh, chuû ñoái vôùi tôù coù naêm ñieàu ñeå sai baûo:

“1. Tuøy khaû naêng maø sai söû.

“2. Phaûi thôøi cho aên uoáng.

“3. Phaûi thôøi thöôûng coâng lao.

“4. Thuoác thang khi beänh.

“5. Cho coù thôøi giôø nghæ ngôi.

“Toâi tôù phaûi laáy naêm ñieàu phuïng söï chuû24:

“1. Daäy sôùm.

“2. Laøm vieäc chu ñaùo.

“3. Khoâng gian caép.

“4. Laøm vieäc coù lôùp lang.

22.

Haùn: thaân toäc ; ñoaïn treân: thaân ñaûng.

23.

Töùc boán nhieáp söï: boá thí, aùi ngöõ, lôïi haønh vaø ñoàng söï; Paøli: daøna, peyyavajja, atthacariya, samaønatta.

24.

No.26, 135: theo naêm ñieàu; D.31 cuõng vaäy.

“5. Baûo toàn danh giaù chuû.

“Naøy Thieän Sinh, neáu chuû ñoái vôùi tôù ñöôïc nhö vaäy thì phöông aáy ñöôïc an oån khoâng ñieàu chi lo sôï.

“Keû ñaøn vieät cung phuïng haøng Sa-moân, Baø-la-moân vôùi naêm ñieàu:

“1. Thaân haønh töø.

“2. Khaåu haønh töø.

“3. YÙ haønh töø.

“4. Ñuùng thôøi cuùng thí.

“5. Khoâng ñoùng cöûa khöôùc töø.

“Sa-moân, Baø-la-moân cuõng khuyeân daïy theo saùu ñieàu25:

“1. Ngaên ngöøa chôù ñeå laøm aùc.

“2. Chæ daïy ñieàu laønh.

“3. Khuyeân daïy vôùi thieän taâm.

“4. Cho nghe nhöõng ñieàu chöa nghe.

“5. Nhöõng gì ñaõ ñöôïc nghe laøm cho hieåu roõ.

“6. Chæ veõ con ñöôøng sanh Thieân.

“Naøy Thieän Sinh, neáu ñaøn vieät kính phuïng haøng Sa-moân, Baø-lamoân nhö theá thì phöông aáy ñöôïc an oån khoâng ñieàu gì lo sôï.”

Ñöùc Theá Toân noùi nhö vaäy xong, laïi laøm moät baøi tuïng:

Cha meï laø phöông Ñoâng,
Sö tröôûng laø phöông Nam,
Vôï choàng laø phöông Taây,
Thaân toäc laø phöông Baéc,
Toâi tôù laø phöông Döôùi,
Sa-moân laø phöông Treân.
Nhöõng ngöôøi con tröôûng giaû
Kính leã caùc phöông aáy.
Thuaän thaûo khoâng loãi thôøi,
Khi cheát ñöôïc sanh Thieân.
Hueä thí, noùi hoøa nhaõ,
Giuùp ngöôøi ñaït muïc ñích.
Lôïi loäc chia ñoàng ñeàu,
Mình coù cho ngöôøi höôûng.

25. No.26, 135: tôù phuïng söï theo chín ñieàu.

Boán vieäc aáy nhö xe,
Chôû taát caû naëng neà.
Ñôøi khoâng boán vieäc aáy,
Seõ khoâng coù hieáu döôõng.
Boán vieäc aáy ôû ñôøi,
Ñöôïc ngöôøi trí choïn löïa.
Laøm thôøi keát quaû lôùn,
Tieáng toát ñoàn vang xa.
Trang söùc choã naèm ngoài,
Doïn thöùc aên baäc nhaát,
Ñeå caáp baäc xöùng ñaùng,
Tieáng toát ñoàn vang xa.
Khoâng boû ngöôøi thaân cuõ;
Chæ baøy vieäc lôïi ích;
Treân döôùi thöôøng hoøa ñoàng,
Taát ñöôïc danh döï toát.
Tröôùc haõy taäp kyõ ngheä,
Sau môùi coù taøi lôïi.
Khi coù taøi lôïi roài,
Haõy kheùo lo gìn giöõ.
Tieâu duøng ñöøng xa xí;
Haõy löïa ngöôøi laøm thaân.
Haïng löøa doái, xung ñoät;
Thaø chaúng neân ñeán gaàn26.
Cuûa doàn töø khi ít;
Nhö ong goùp nhuïy hoa.
Taøi baûo ngaøy chöùa doàn,
Troïn ñôøi khoâng hao toån.
Moät, aên bieát vöøa ñuû;
Hai, laøm vieäc sieâng naêng;
Ba, lo doàn chöùa tröôùc,
Ñeà phoøng khi thieáu huït;
Boán, caøy ruoäng buoân baùn,
Vaø löïa ñaát chaên nuoâi;
Naêm, xaây döïng thaùp mieáu;
26. Haùn: Ninh khaát vò cöû döõ ?

Saùu, laäp taêng phoøng xaù. Taïi gia saùu vieäc aáy, Sieâng lo chôù loãi thôøi. Ai laøm ñöôïc nhö theá Thôøi nhaø khoûi sa suùt, Taøi saûn ngaøy moät theâm, Nhö traêm soâng veà bieån. Baáy giôø Thieän Sinh baïch Phaät: “Laønh thay, baïch Theá Toân!

Thaät quaù choã mong öôùc cuûa con xöa nay, vöôït xa nhöõng lôøi daïy cuûa cha con. Nhö laät ngöûa nhöõng gì bò uùp xuoáng; nhö môû ra nhöõng gì bò ñoùng kín; nhö ngöôøi meâ ñöôïc toû, ñang ôû trong nhaø toái ñöôïc gaëp ñeøn, coù maét lieàn thaáy. Nhöõng gì ñöôïc Nhö Lai thuyeát giaûng cuõng nhö theá; baèng voâ soá phöông tieän khai ngoä cho keû ngu toái; laøm roõ phaùp thanh baïch. Phaät laø Ñöùc Nhö Lai, Baäc Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, do ñoù coù theå chæ baøy, höôùng daãn cho ñôøi. Nay con xin quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân chaáp thuaän cho con ñöôïc laøm Öu-baø-taéc ôû trong Chaùnh phaùp. Keå töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi, con nguyeän khoâng gieát, khoâng troäm, khoâng taø daâm, khoâng noùi doái, khoâng uoáng röôïu." Baáy giôø, Thieän Sinh sau khi nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.